

УДК 82

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-1-25>**Олександра ГАЗУДА,**

orcid.org/0000-0003-1399-6006

аспірант кафедри теорії та практики перекладу

Ужгородського національного університету

(Ужгород, Україна) aleksandragazuda@ukr.net

ХУДОЖНІ МОДЕЛІ ОНІРИЧНОГО ПРОСТОРУ В ПОВІСТІ «КОРАЛІНА» НІЛА ГЕЙМАНА

У статті подано характеристику формування художніх моделей оніричного простору в повісті «Кораліна» Ніла Геймана. Мета дослідження полягає в розгляді сюжетної лінії твору з проєкцією на визначення парадигми оніричного простору, в якому тісно переплітаються фентезійні й містичні уявлення персонажів. Досліджено, що мотивуючим чинником формування оніричного художнього простору постає прагнення автора перенести персонажі твору в уявний ірреальний світ. При цьому Н. Гейман глибоко розкриває образи героїв, їхній психоемоційний стан засобами зображення сновидінь, зміщуючи акцент зі свідомості на підсвідомість, аби зменшити тягар реальних проблем «Я-особи». За допомогою композиційного прийому, крізь призму сновидінь автор вводить протагоніста у фантастичний казковий світ, де збуваються бажання і всі найпотемніші мрії. У процесі дослідження виявлено, що ірреальний оніричний простір, даючи волю фантазії та уяві, на несвідомому рівні розкриває шляхи виходу з кризового стану. Обґрунтовано, що в процесі викладу сюжетної лінії Н. Гейману вдалося крізь призму чарівності, казковості відобразити подорож дівчинки в ірреальному просторі, сформувавши середовище, в якому вирували страхітливі події. Автором сформовано середовище, яке дає змогу простежити трансформування реальних життєвих страхів, які супроводжують Кораліну і проявляються у сновидіннях. Вони постають втіленням взаємопов'язаних процесів метаморфозного характеру з наявними видозмінами. Встановлено, що фентезійну повість «Кораліна» характеризує плетиво ірреальних оніричних візій на тлі моторошного сюжету, покликаного навчити дітей переборювати власні страхи. Саме це стає уособленням позитивного, власне, як переходу від чарівного до буденного, через уявну подорож дівчинки. Н. Гейман, панорамізуючи оніричний простір Кораліни, дає змогу дівчинці переосмислити події і явища, які відбуваються в її житті, що в результаті сприяє подоланню проявів кризової ситуації й окресленню позитивної моделі життєвих координат у дитячому світосприйнятті.

Ключові слова: творчість Ніла Геймана, оніричний простір, онірична парадигма, постмодернізм, жанр, ірреальність.

Oleksandra GAZUDA,

orcid.org/0000-0003-1399-6006

Postgraduate Student at the Department of Theory and Practice of Translation

Uzhhorod National University

(Uzhorod, Ukraine) aleksandragazuda@ukr.net

ARTISTIC MODELS OF ONIRIC SPACE IN THE NOVEL “CORALINE” BY NEIL GEIMAN

The article describes the characteristic of formation the artistic models of oniric space in the novel “Coraline” by Neil Geiman. The aim of the investigation is to consider the storyline of the novel with a projection on the definition of paradigm in oniric space, in which the fantastical and mystical imaginations of the characters are closely interconnected. It is investigated that the motivating factor of formation of oniric and artistic space are the author's desire to transfer the characters of the novel into the imaginative unreal world. At the same time, Neil Geiman deeply reveals the images of the characters, their psycho-emotional state by means of depicting dreams, shifting the emphasis from consciousness into the subconsciousness to reduce the burden of real problems of “I-person”. With the help of compositional technique, through the prism of dreams, the author introduces the protagonist into a fantastic fairy-tale world, where wishes and all the most secret dreams come true. In the process of research it was found that unreal oniric space, giving the freedom to the fantastic and imagination, on an unconscious level reveals the ways out of the crisis. It is substantiated that in the process of presenting the storyline Neil Geiman managed to portray the girl's journey in an unreal space through the prism of charm, fairy-tale, forming an environment in which terrible events are raged. The author has created an environment which gives us the possibility to trace the transformation of real life fears that accompany Coraline, and are manifested in dreams. They appear by personification of interrelated metamorphic processes with existing modifications. It is established that the fantastical novel “Coraline” is characterized by a weave of unreal oniric visions on the background of a spooky plot designed to teach children to overcome their own fears. This is the embodiment of the positive, in fact, as a transition

from the magical to the ordinary, through the imaginary journey of the girl. By panoramizing Coralina's oniric space, Neil Geiman allows the girl to rethink the events and phenomenas which occur in her life, which in result helps to overcome the manifestations of the crisis situation and outline a positive model of life coordinates in children's worldview.

Key words: Neil Gaiman's prose, oniric space, oniric paradigm, postmodernism, genre, irreality.

Постановка проблеми. Мотивуючим чинником формування оніричного художнього простору постає бажання автора перенести персонажі твору в уявний ірреальний світ, а отже, крізь призму сновидінь глибше розкрити образ героя, змалювати його психоемоційний стан. При цьому письменник зміщує акцент зі свідомості на підсвідомість, аби зменшити тягар реальних проблем «Я-особи». У такий спосіб протагоніст потрапляє у фантастичний казковий світ, де збуваються бажання і всі найпотаємніші мрії. Ірреальний оніричний простір, даючи волю фантазії та уяві, на несвідомому рівні розкриває шляхи виходу з кризового стану. Саме в такому контексті змальовуються події, що відбуваються в повісті «Кораліна» («Coraline») американського митця Ніла Геймана.

Фентезійну повість «Кораліна» характеризує плетиво ірреальних оніричних візій на тлі мото-рошного сюжету, покликаноного навчити дітей переборювати власні страхи. Цей самобутній зразок англійської прози побачив світ у 2003 р., відразу здобувши популярність і визнання (Gaiman, 2003). У рік опублікування книга отримала літературні премії («Х'юго», «Небюла», «Локус», а також премію Брема Стокера), які присуджуються за найкращі твори в жанрі фентезі.

Первинний задум автора полягав у створенні невеликої за обсягом повісті, яку можна було б читати власній донечці Голлі на ніч (Gaiman, 2002). Однак у процесі написання, що розтягнувся на одинадцять років (1992–2003 рр.), письменник вирішив розширити сюжетну лінію. Так, адресатом повісті стала вже молодша донька Медді. Таким чином, автору вдалося через призму чарівності, казковості відобразити подорож дівчинки в ірреальному просторі, сформувавши середовище, в якому вирували страхітливі події. Уявна подорож дівчинки завершується позитивно, що на рівні істотного компонента властиве жанру казки.

Аналіз досліджень. Повість «Кораліна» Н. Геймана привернула увагу літературних критиків. Так, Діана Вінн Джонс, з одного боку, відзначила певну схожість сюжетів між творами «Кораліна» Н. Геймана, а з іншого – «Аліса в країні чудес» Льюїса Керрла: «Гадаю, ця книжка остаточно витіснить «Алісу в країні чудес» зі своєї ніші. Це – найбільш справжня, дивна та страхітлива книга з усіх, які я читала, і яка наповнює дітей тим, що вони любитимуть» (Gaiman,

2006). Проте, як свідчить аналіз, автор наділив малу героїню унікальними, тільки їй притаманними рисами, що не мають аналогів у творчості інших авторів.

Заслуговує на увагу той факт, що про твір «Кораліна» схвально відгукнулися відомі письменники. Зокрема, своє захоплення текстом Н. Геймана висловив британський письменник-фентезист Террі Пратчетт (1948–2015): «Я з нетерпінням очікував появи «Кораліни» – і не розчарувався. Насправді, твір мене заповнив. Це – химерно дивна, страшна книга» (Geiman, 2008). Крім цього, автор циклу «Дискоsvіт» («Discworld») наголосив: «Тут поєднується витончений жах найпрекрасніших казок; це – шедевр» (Geiman, 2008). Високу оцінку твору «Кораліна» дав також Філіп Пулман. Підкреслюючи атмосферу загадковості повісті, прозаїк зауважив: «Пані та панове, хлопці і дівчата, станьте на ноги й аплодуйте: Кораліна – справжня річ» (Pullman, 2002). Ось ще один позитивний відгук, який належить американському фантасту Орсону Скотту Карду: «Чарівно страшна книга, яку ми люблять читати разом у родинному колі» (Geiman, Coraline. 10th Anniversary Edition). Варто наголосити, що аналізований твір у 2019 р. побачив світ і в Україні в перекладі О. Мокровольського (Гейман, 2019).

Мета статті. Метою дослідження є розгляд сюжетної лінії повісті «Кораліна» Н. Геймана з проєкцією на визначення художніх моделей оніричного простору, в якому тісно переплітаються фентезійні й містичні уявлення персонажів твору.

Виклад основного матеріалу. У фентезійній повісті «Кораліна» окреслено проблемні питання, що стосуються маленької дівчинки, її переживання, страхи і незвідність простору. Н. Гейман правдиво розповідає у творі «Кораліна» про те, що страхи є, але їх можна побороти. Митець проводить паралель із твердженням видатного англійського письменника, філософа й публіциста Гілберта Кіта Честертона (1874–1936), що міститься в оповіданні-есе «Червоний Ангел» («The Red Angel», 1909): «Fairy tales do not give the child his first idea of bogey. What fairy tales give the child is his first clear idea of the possible defeat of bogey. The baby has known the dragon intimately ever since he had an imagination. What the fairy tale provides for him is a St. George to kill the dragon» (The Time

Neil Gaiman Invented) / «Казки не пояснюють дитині своє перше уявлення про страх. Те, що казки представляють дитині, – це їх перша чітка ідея про можливість поразки зі страхом. Дитина має уявлення про дракона з тих пір, як вона ознайомиться з ним. У казці йдеться про св. Георгія, який вбиває дракона (переклад – О. Г.). Втім, на початку твору Н. Гейман подає вислів І. Честертон в скороченому вигляді: «Fairy tales are more than true: not because they tell us that dragons exist, but because they tell us that dragons can be beaten» (Gaiman, 2002: 15) / «Чарівні казки більш ніж правдиві – не тому, що вони розповідають нам про існування драконів, а тому, що переконують нас: драконів можна здолати!» (переклад – О. Г.).

У фентезійному тексті «Кораліна» події розвиваються навколо дівчинки на ім'я Кораліна, її батьків і сусідів у будинку, в який вони переїхали. Сюжет, на перший погляд, видається звичаєм: батьки Кораліни мало приділяли їй уваги, оскільки багато працювали. У перші ж два тижні героїня обстежила все довкілля. Особливо утаємниченим виявився будинок із двадцять одним вікном і тринадцятьма звичайними дверима. Натомість чотирнадцять дверей, масивні й різьблені, які знаходилися в кутку вітальні, таїли загадку: вони хоч і відкривалися, але нікуди не вели. Ця загадковість відобразилася у сні Кораліни: «She dreamed of black shapes that slid from place to place, avoiding the light, until they were all gathered together under the moon» (Gaiman, 2002: 26) / «Їй наснилося, що чорні примари, ковзаючи, перебігали з місця на місце, щоб не натрапляти на світло, допоки вони всі не зібралися під місяцем» (переклад – О. Г.). Зібравшись до купи, ці примари моторошно заспівали. У сновидіннях дівчинка зустрілася й з пацюками, які також верескливо й тонкоголосо співали:

«We have teeth and we have tails
We have tails we have eyes
We were here before you fell
You will be here when we rise» (Gaiman, 2002: 44) /
«Ми маємо зуби й хвости
Ми маємо хвости, ми маємо очі
Ми були тут, перед тим, як ти померла
Ти будеш тут, як ми оживемо» (переклад – О. Г.).

Примітним є різкий перехід від чарівного до буденного: «Then Coraline dreamed a few commercials, and after that she dreamed of nothing at all» (Gaiman, 2002: 26–27) / «Потім Кораліні приснилося декілька реклам, і після цього їй вже нічого не снилося» (переклад – О. Г.). Всі ці картини дають змогу простежити трансформування реальних життєвих страхів, які супроводжують Кораліну і проявляються у сновидіннях.

Вони постають втіленням взаємопов'язаних процесів метаморфозного характеру з наявними видозмінами.

Н. Гейман поступово панорамізує оніричний простір Кораліни. У пошуках пригод одинока й знудьгована дівчинка, подумовуючи, чим себе зайняти, й нехтуючи настановами батьків і попереджень сусідів про небезпеку, все ж таки відважується відкрити знайденим ключем старі дерев'яні двері. Вона рушає назустріч непередбачуваним і ризикованим пригодам. За дверима Кораліна побачила не цегляний мур, а темний і довгий коридор, яким вона дійшла до такого ж будинку, в якому жила. Там були і мама, і тато, хоч і зовсім інші. Ці образи постали втіленими у сновидіннях фантазіями й бажаннями героїні, коли батьки мають вільний час, приділяють їй увагу, готують для неї смаколики, граються з нею і ні в чому їй не відмовляють. Проте цей ілюзорний, паралельний реальності світ, опутаний павутиною сновидінь, має протилежний бік, який і помічає Кораліна під час уявної подорожі. Так, в очах «іншої» мами й «іншого» тата дівчинка розгледіла яскраві чорні гудзики, зустрічається з чудернацькими й химерними потворами. Загалом їй вдається збагнути альтернативну реальність будинку, який містить моторошну й гнітючу в'язницю для душ. Це – душі дітей, яких ув'язнила «інша мама», яка насправді виявилася відьмою-каргою. У її тенета мала потрапити й Кораліна. З набуттям яскравих чорних гудзиків вона б втратила власну душу. Однак, на її шляху трапляються чорний кіт Мурлика, а також душі ув'язнених дітей. Своїми порадами вони допомагають головній героїні перехитрити злу відьму й покинути ірреальний світ, який дівчинка відобразила у своїй уяві під час сновидінь.

Ірреальність сюжетної канви, тобто процес містифікації реальності, так захопив Кораліну, що, на перший погляд, їй здалося, ніби паралельний світ є набагато кращим за реальний: тут і батьки більш уважні й дбайливі, і дитяча кімната заповнена іграшками, і сусіди, міс Примула та міс Форсібілла, молодші душею. Тонка межа між ірреальними і реальними подіями втрачає свої обриси в той момент, коли дівчинка зрозуміла, що не все в «іншому», вигаданому світі так добре, як вона собі уявляла. І тоді героїня доходить раціонального висновку: «...wanted to go home» (Gaiman, 2002: 116) / «...запрагнула повернутися додому» (переклад – О. Г.).

Крізь сновидіння Кораліни чітко проступають психологічні переживання протагоністки. Це проявилось тоді, коли «інша мати» радить дівчинці

повертатися в ліжко: «If we aren't going to have a midnight snack,» said the other mother, «we still need our beauty sleep. I am going back to bed, Coraline. I would strongly suggest that you do the same» (Gaiman, 2002: 71) / «Якщо ми не збираємося перекусити, – мовила «інша мати», – нам потрібен сон для краси. Я повертаюся в ліжко, Кораліно. Дуже раджу тобі зробити те саме» (переклад – О. Г.). Інший епізод увиразнюється в розмірковуванні Кораліни про те, що їй зовсім не хочеться спати в одному будинку з «іншою матір'ю»: «She was indeed tired, but she did not want to sleep in the bedroom. She did not want to sleep under the same roof as her other mother» (Gaiman, 2002: 71) / «Вона й справді була втомленою, але вона не хотіла спати у спальній кімнаті. Вона не хотіла спати під одним дахом зі своєю «іншою матір'ю» (переклад – О. Г.). Ще раз це підтверджується в порадах кота Мурлики, до яких дівчинка прислухається: «I'd go inside if I were you. Get some sleep. You have a long day ahead of you» (Gaiman, 2002: 72) / «На твоєму місці я б краще зайшов в середину. Трохи поспав. В тебе попереду довгий день» (переклад – О. Г.). Уві сні Кораліна прагне отримати полегшення, сподіваючись, що, коли вона відчинить двері спальні «іншої мами» й «іншого батька», там буде порожньо: «She crept back into the silent house, past the closed bedroom door inside which the other mother and the other father... what? she wondered. Slept? Waited? And then it came to her that, should she open the bedroom door she would find it empty...» (Gaiman, 2002: 73) / «Вона тихенько прослизнула в онімілий будинок, пройшла повз закриті двері спальні, де були її «інша мати» й «інший батько»... Що? Вона задумалася. Спали? Чекали? І тут вона подумала, що коли вона відчинить двері спальні, то знайде її порожньою...» (переклад – О. Г.).

Н. Гейман вкладає в роздуми Кораліни певні сумніви, оскільки, прокидаючись, вона не завжди розуміє, де перебуває: «Coraline was woken by the midmorning sun, full on her face. She did not know where she was; she was not entirely sure who she was» (Gaiman, 2002: 75) / «Кораліна прокинулася від ранкового сонця, яке світило їй прямо в обличчя. ... Вона не знала, де перебувала; і не знала, хто вона» (переклад – О. Г.). Подумки, крізь сон вона обмірковує, якою ж слабкою є в цьому світі: «It is astonishing just how much of what we are can be tied to the beds we wake up in the morning, and it is astonishing how fragile that can be» (Gaiman, 2002: 75) / «Це вражає, наскільки ми буваємо прив'язаними до ліжок, в яких ми прокидаємося вранці» (переклад – О. Г.). Вражає

те, наскільки велика частина того, що ми є, може бути прив'язана до ліжок, які ми прокидаємося вранці, і вражає, наскільки крихким може це бути.

У сновидіння проривається реальність, зокрема, крізь образ гарного, хоч і несправжнього, метелика: «Now there was sun on her face, and she was Coraline Jones. Yes. And then the green and pinkness of the room she was in, and the rustling of a large painted paper butterfly as it fluttered and beat its way about the ceiling, told her where she had woken up» (Gaiman, 2002: 75) / «В цей момент сонце світило їй в обличчя, і вона була Кораліною Джонс. Так. А потім зелено-рожева гама кімнати, в якій вона була, і шарудіння великого розфарбованого метелика, який пурхав і махав крильми попід стелею, підказав їй, де вона прокинулася» (переклад – О. Г.).

Оніричний підтекст Н. Гейман закодовує в побоюваннях Кораліни втратити все, що в неї є, і ким вона є: «She will take your life and all you are and all you care'st for, and she will leave you with nothing but mist and fog. She'll take your joy. And one day you'll awake and your heart and your soul will have gone. A husk you'll be, a wisp you'll be, and a thing no more than a dream on waking, or a memory of something forgotten» (Gaiman, 2002: 91) / «Вона забере твоє життя і все, ким ти є, і все, що дороге для тебе, і залишить тебе ні з чим, тільки з імлою і туманом. Вона забере твою радість. І одного дня ти прокинешся, а твоє серце й твоя душа покинуть тебе. Ти станеш пустою оболонкою, солом'яним віхтиком, сном, який розтає, коли ти прокинешся, або згадкою про щось, що вже забуде (переклад – О. Г.). Саме в цей момент Кораліні навіюються сновидіння, в яких ледь відчутно звучить примарний голос і подих ніжного поцілунку залишається на її щоці: «She closed her eyes, which made the darkness darker, and she rested her head on the rolled-up sweater, and she went to sleep. And as she fell asleep she thought she felt a ghost kiss her cheek, tenderly, and a small voice whisper into her ear, ... a gentle wispy nothing of a voice so hushed that Coraline could almost believe she was imagining it. "Look through the stone," it said to her. And then she slept» (Gaiman, 2002: 92) / «Вона заплющила очі, від чого темрява стала ще тьмянішою, опустила голову на скручену кофтинку, і заснула. А коли засинала, їй здавалося, що вона відчула якийсь примарний, але ніжний поцілунок на своїй щоці, і тоненький голосок – який шепотів на вухо... лагідний швидше за все подих, а не голос, відтак Кораліна спроможна була повірити, що їй це причулося. А тоді Кораліна заснула» (переклад – О. Г.).

Бажання повернутися в реальний світ мотивує Кораліну проявити хоробрість: «She hugged herself, and told herself that she was brave, and she almost believed herself» (Gaiman, 2002: 116) / «Вона обійняла себе й сказала сама до себе, що вона була хороброю, і вона майже повірила собі» (переклад – О. Г.). Таким чином, оніричною візією в сюжетній лінії фантазійного твору «Кораліна» проявилася безстрашність дівчинки, коли вона, намагаючись врятувати ув'язнених дітей та справжніх батьків, повіривши у сні у свою відчайдушність і сміливість.

Ключовим елементом у становленні героїні є осягнення того, що батьки дуже люблять її, а, можливо, й живуть заради неї. Н. Гейман, наголошує на тому, що ніхто не в змозі замінити справжніх батьків у жодному випадку: «And then a voice that sounded like her mother's – her own mother, her real, wonderful, maddening, infuriating, glorious mother, just said, Well done, Coraline, and that was enough» (Gaiman, 2002: 127) / «А потім голос, який звучав як голос її матері – її рідної матері, справжньої, чудової, божевільної, обуреної, славної матері, просто сказав: «Молодець, Кораліно»; і цього було достатньо» (переклад – О. Г.). Таке послання прочитується й в обернених до Кораліни батькових очах: «...that his eyes, when he turned around, would be her father's kind grey eyes» (Gaiman, 2002: 133) / «...ті його очі, коли він повернувся, були добрі сірі очі її батька» (переклад – О. Г.). Н. Гейман підкреслює органічність дитячого сприйняття світу, а звідси – безпосередність Кораліни: «...and she crept over and kissed him on the back of his balding head. Hello, Coraline, he said. Then he looked round and smiled at her. What was that for? Nothing, said Coraline. I just miss you sometimes. That's all» (Gaiman, 2002: 132) / «...і вона підкралася, і поцілувала його ззаду в голомозу голову. «Привіт, Кораліно», – сказав він. Потім він оглянувся й усміхнувся. «Для чого це було?». «Просто», – відповіла Кораліна. Я просто інколи сумую. І все» (переклад – О. Г.); «Then she hugged her mother, so tightly that her arms began to ache. Her mother hugged Coraline back» (Gaiman, 2002: 132) / «Потім вона обійняла свою маму, так сильно, що аж почали боліти руки. Мама її також обійняла» (переклад – О. Г.). При цьому важливим є розуміння того, що потрібно цінити те, що маєш, а не шукати щастя в ілюзорному світі. І Кораліна погоджується мати менше, але справжнє: «You really don't understand, do you? she said. I don't want whatever I want. Nobody does. Not really. What kind of fun would it be if I just got everything I ever wanted? Just like that, and it didn't mean anything.

What then?» (Gaiman, 2002: 115) / «Ти і справді не розумієш, чи не так?», – спитала вона. «Я не хочу все, що хочу. Ніхто не хоче. Не зовсім. Як буде смішно, якщо мені дістанеться все, що я хотіла? Ось так. І це нічого не означає. Що тоді?» (переклад – О. Г.). Це ми бачимо й тоді, коли Кораліна прагне повернутися додому: «Coraline wanted to go home» (Gaiman, 2002: 110) / «Кораліна хотіла піти додому» (переклад – О. Г.). Вона навіть обіцяє посприяти в цьому й коту Мурлиці: «I'll get us both home. I said I would. I promise» (Gaiman, 2002: 125) / «Я допроваджу нас обох додому. Я сказала, що зроблю це. Я обіцяю» (переклад – О. Г.). Звідси – радість, коли їй це вдалося: «I'm just pleased it's all over, said Coraline» (Gaiman, 2002: 136) / «Я рада, що все скінчилося», – сказала Кораліна» (переклад – О. Г.).

Наративна матриця твору Н. Гейман містить дидактичний акцент: батьки мають розуміти, що дітям варто приділяти більше уваги, оскільки вони потребують спілкування й любові. Автор наголошує, що через зайнятість батьки відмовляють дітям у проведенні спільного дозвілля. Така поведінка увиразнюється в образі батька Кораліни: «Busy, he said. Working, he added. He still hadn't turned around to look at her» (Gaiman, 2002: 23) / «Зайнятий», – сказав він. «Працюю», – додав він. При цьому він навіть не повернувся, щоб поглянути на неї» (переклад – О. Г.). Саме у сновидіннях Кораліна чує пораду-розпорядження від полісмена для мами, яким чином можна розв'язати будь-які страхи й тривоги дитини: «There's nothing like hot chocolate and a hug for making the nightmares go away. And if she starts to tell you off for waking her up at this time of night, why you tell her that that's what the policeman said». He had a deep, reassuring voice» (Gaiman, 2002: 64) / «Немає нічого кращого від гарячого шоколаду й обіймів, щоб кошмари не снилися. І якщо вона відмовлятиме тобі, коли ти будитимеш її серед ночі, то скажи їй так: це – розпорядження поліції» (переклад – О. Г.).

За допомогою сну й сновидінь головній героїні вдається подолати прояви кризової ситуації. Відбувається переосмислення життєвих координат у дитячому просторі. Кораліна доходить висновку, що весь світ, який її оточує, набагато добріший і красивіший, ніж їй видавалось: «The light that came through the picture window was daylight, real golden late-afternoon daylight, not a white mist light. The sky was a robin's-egg blue, and Coraline could see trees and, beyond the trees, green hills, which faded on the horizon into purples and grays» (Gaiman, 2002: 136) / «Світло, яке пронизувало

вітражне вікно, було денним світлом, надвечірнім світлом справжнього золота, а не туманним світлом. Небо було барвінкового відтінку. Кораліна бачила дерева, а за деревами зелені пагорби, які за обрієм ставали блякло-пурпурово-сірими» (переклад – О. Г.). Кораліна переповнюється безмежною ніжністю до довкілля: «The sky had never seemed so sky, the world had never seemed so world» (Gaiman, 2002: 136) / «Небо ніколи не було таким небесним, а світ ніколи не здавався таким світовим» (переклад – О. Г.).

Занурення Кораліни в паралельний світ крізь сон і сновидіння дає їй змогу переглянути відношення до навколишнього світу. Вона здобуває певне заспокоєння, її переповнює бажання досягнути всі цікавинки безмежного простору. І в такому піднесеному настрої вона поринає у прірву сну, але вже без жодних сновидінь: «... caught up in the interestingness of the world, Coraline barely noticed that she had wriggled down and ... fell into a deep and dreamless sleep» (Gaiman, 2002: 136) /

«...зацікавлена світом, Кораліна й не помітила, як вона прилягла і... поринула в глибокий сон без сновидінь» (переклад – О. Г.).

Висновки. Крізь призму оніричної парадигми Н. Гейман окреслив лейтмотив фентезійного твору-казки, який полягає в боротьбі добра й зла. В ірреальному казковому світі Кораліна потрапляє в непередбачувані віртуальні ситуації, в яких відбувається протистояння цих двох сил. Змодельовані ситуації переосмислюються Кораліною, внаслідок чого вона знаходить вихід із плутанини скрутних становищ. Завдяки своїй хоробрості й мудрості героїня, врешті-решт, перемагає зло й прагне вчиняти добро, визволяючи своїх близьких і випадкових знайомих із біди. Вона здобуває впевненість у собі, повірила в любов своїх батьків, у те, що вона для них – найдорожче створіння у світі. Н. Гейман через уяву Кораліни, її бачення віртуальної реальності підводить читача до осмислення шляхів подолання власних страхів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гейман Н. Кораліна / пер. з англ. О. Мокровольського. Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2019. 192 с.
2. Gaiman N. Coraline; with illustrations by Dave McKean. HarperCollins e-books. 2002. 192 p.
3. Geiman N. Coraline. Bloomsbury: Carnegie Medal Winner, 2003. 186 p.
4. Geiman N. Coraline. *Greenlight Bookstore*. 2006. URL: <ftp.greenlightbookstore.com>
5. Gaiman N. Coraline. 10th Anniversary Edition (Paperback). URL: <https://www.sandmanbooks.com/book/9780380807345>
6. Gaiman N. Coraline: The Graphic Novel. Bloomsbury Publishing. 2008. URL: <https://www.bloomsbury.com/uk/coraline-9781408841754/>
7. Pullman Ph. The other mother. URL: <https://www.theguardian.com/books/2002/aug/31/booksforchildrenandteenagers.neilgaiman>
8. The Time Neil Gaiman Invented a G. K. Chesterton Quote. URL: <https://bookgeeksanonymous.wordpress.com/2015/09/04/the-time-neil-gaiman-invented-a-g-k-chesterton-quote/>

REFERENCES

1. Geiman N. Coralina [Coraline]; per. z anhl. O. Mokrovolskoho. Kyiv: KM-BUKS, 2019. 192 s. [in Ukrainian].
2. Geiman N. Coraline; with illustrations by Dave McKean. Harper Collins e-books. 2002. 192 p.
3. Geiman N. Coraline. Bloomsbury: Carnegie Medal Winner, 2003. 186 p.
4. Geiman N. Coraline. *Greenlight Bookstore*. 2006. URL: <ftp.greenlightbookstore.com>
5. Geiman N. Coraline. 10th Anniversary Edition (Paperback). URL: <https://www.sandmanbooks.com/book/9780380807345>
6. Geiman N. Coraline: The Graphic Novel. Bloomsbury Publishing. 2008. URL: <https://www.bloomsbury.com/uk/coraline-9781408841754/>
7. Pullman Ph. The other mother. URL: <https://www.theguardian.com/books/2002/aug/31/books for children and teenagers.neil gaiman>
8. The Time Neil Gaiman Invented a G. K. Chesterton Quote. URL: <https://bookgeeksanonymous.wordpress.com/2015/09/04/the-time-neil-gaiman-invented-a-g-k-chesterton-quote/>